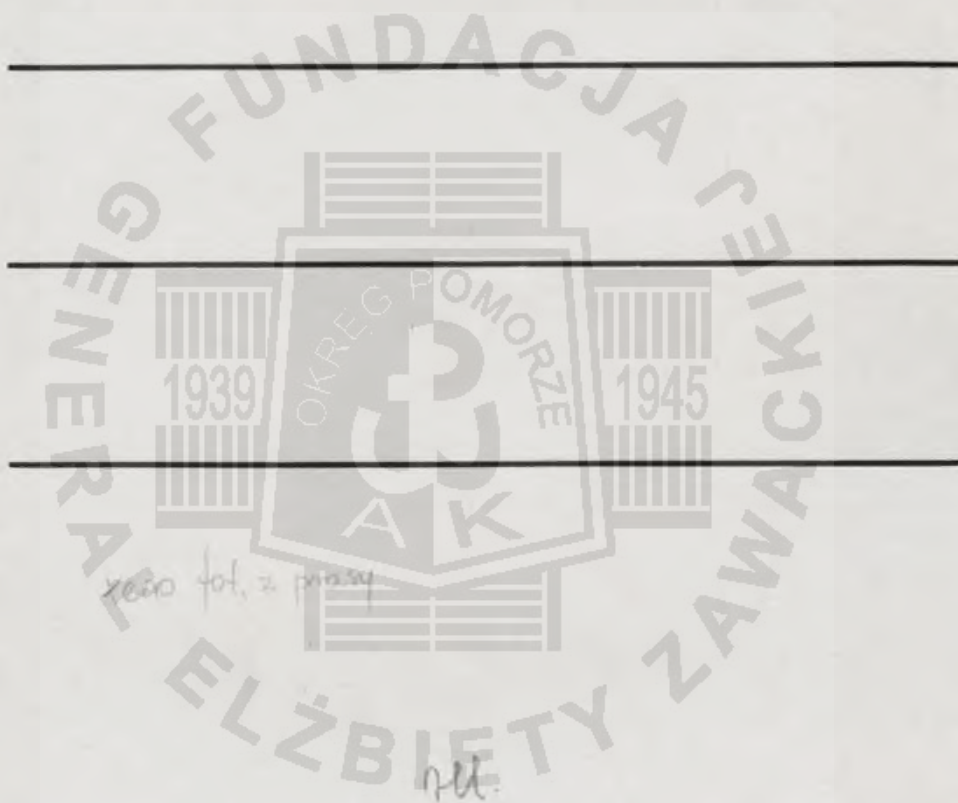

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Strajkowej oraz Wojskowej Służby Polek"
17-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
52 22 186, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 670602730

M. Gwoździ zbrojenie t. 1998
H. Rajewski opna t. 2014

68-130 Gozdnicza

zielonagórskie

Do opracowania

ŁUNIEWSKA Maria

zam. Mlikota

LWP

797/WSK

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

797/484

LGP

.....
LUNIEWSKA Maria

.....
zam. Mikote
.....

I./1. Relacja

✓ K. 2, s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

✓ K. 3, s. 6

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie —

I/a Relacja

Relacja Łuniewskiej Matki z em. Mlikotą, sporządzona według schematu relacji Kobiet z'olimerzy w II Armii WP w l. 1939-1945. Relacja podpisana w Warszawie 20 VII 1997r.
opis org. k. 2. s. 1-4

Ludzie

wśród których żyjemy

Kobieta — żołnierz szeregów

»Emilii Plater«

MARIE MLIKOTE, jak wiele jej podobnych kobiet, losy rozpetanej w 1939 r. przez hitlerowskie Niemcy wojny oderwały od codziennych zajęć domowych. W 1940 roku opuszcza swoją ojczyznę i z dala od niej, na pograniczu Europy i Azji, którą wytycza Ural, razem z innymi uchodźcami. Po-
lakami powiększa szeregi robotników gospodarstw leśnych.

Kiedy zegnała zdeptaną przez hitlerowskich najeźdźców ojczyznę, miała zaledwie 15 wiosen. Potem czas był mierzony pracą i walką, która otwierała nowy rozdział jej życia w szeregach Samodzielnego Batalionu Kobiecego im. Emilii Plater. Od historycznej daty 12 X 1943 r. — bitwy pod Lenino, kobieta-żołnierz, mierzy swój czas krokami w nieustępliwej walce z nienawidzonym wrogiem. Zalicza na swe konto uciążliwe walki pod Smoleńskiem, Równem, Kowlem. Przemierza w składzie swej jednostki olbrzymie przestrzenie, by w lipcu 1944 roku cieszyć się wraz z miesz-

1939
AC
IA
A
U
D
L
E
D
H
T

GENERAL
1939
EMILII PLATER
KAWACKIEJ

MSM/ktb

Verka

Ale jeszcze nie tu w Lublinie wyznaczony był czas na odpoczynek. II Dywizja im. H. Dąbrowskiego w skład której wchodził Samodzielny Batalion Kobiecy im. Emilii Plater otrzymał nowe zadanie — zajęcie stanowisk na magnuszccko-wareckim przyczółku. Garwolin wyznaczał nowy kierunek natarcia — prawo brzeżną dzielnicę Warszawy — Pragę. Tu, ginie bohater ski dowódca „Platerówek” por. Nadstawek, dzielna i odważna, lubiana i szanowana kobieta — żołnierz i dowódca.

W kwietniu 1945 r. „Platerówka” — Maria Mikołajkończy bojowy szlak, zamyka jeden z rozdziałów pełnego chwały życia — pełnego wyrzeczeń i poświęceń, wypełnionego walką na rzecz zwycięstwa i pokoju.

Po demobilizacji w dniu 18 VIII 45 bohaterka nasza zamieszkuje w Warszawie. Tu staje wraz z innymi do usuwania zniszczeń i ruin. Dla Warszawy pracuje po to by żyć sama, by żyli inni co zostali przy życiu. Nie myśli o odpoczynku, zamieniła front walki na front pracy. W 1949 r. opuszcza Warszawę i zamieszkuje w Gozdniczy. I tu również pracę zawodową uważa za obowiązek. Po kilku latach za trudnienia w Gminnej Spółdzielni Sam. Chłop. w Ilowej przenosi się do Lubuskich Zakładów Ceramiki Budowlanej w Gozdniczy. Śtrudzona walką z niemickimi faszystami, chce pracować w miejscu zamieszkania. Pracuje nadal, nagradzana za swą sumienną pracę dyplomami uznania i innymi nagrodami. Za czyny bojowe odznaczona zostaje Brązowym Krzyżem Zasługi oraz medalami pamiątkowymi — polskimi i radzieckimi. Dziś jest aktywnym członkiem przyzakładowego Koła ZBoWiD.

A. SZYJA

16r
za epoką z oryginału

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie dzieląc opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona *Sulikowska Maria*
2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /
24.11.1925 Żyliże pow. Grodno
3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej
*Jadwiga i Edward matka a domu Eisenort
rolnictwo, ojciec osada wojsk. pełnił funkcję wójta
i sołtyś*
4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu
*68-130 Grodzkie ul.
(Zielonogórska)*

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia / *4 kl. podst. 1938*
2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem
Żyliże pow. Grodno
3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ??
Uczennice pomocy ojcu i matce w gospodarstwie
4. Przynależność do ZIIP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodaliczka Marińska

I/1/2

I. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

uczestnik, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

/

V. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

/

Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

wywiezienie 10.11-1940

Moral - Mołotowska ob. las.

Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

mobilizacja

1. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

10.8-1943 - 17.11-1945

1. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

Sam. Bat. Robiecy im. Emalii Piłsud.

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

ładania ładawane przez dowódców

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

szkolenie bojowe

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

/

I/1/3

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

Reverowce

obecnie Repral

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

Le. Warstawa, Berlin, Krzyż Brzozi. Krzyż Kawalerski, Le. zastępca w rozejmie woj. Zielonogórsk Med. 140-lecia P. Lud. Sęd. odznaki honorowej Piłsudski, W.P. i dwa inne odznaki me państ.

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ służby wojskowej na życie powojenne.

W 1965 N. Msz. Sping. w wypadku drogowym w 1993 N. siebie nie mieścił, poszedł na emeryturę i Repral II grupy inwalidztwa od wojennego szc. zdrowia.

Pełnił ten z Rademę radnej w Goedniay "Sporlemik" w Eglina Rów.

Pracował w Ref. Finansowy w Rodelime Kasyer Gen. Sp. Sam. Ch. Hlowe Ref. Dział. Pracy i Pracy w P.P.C.B. nawet osobiście jako prac. fizyczny.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska. Nie miałem własnego mieszkania, mieszkałem u rodziców w Rodelime. Po przyjeździe mamy i rodziców z Ulafu nie miałem odzyskać do Goedniay przy jedynym dachu. W wyjazdach z Ulafu, domem budowlanym do Rodelime wprowadziliśmy się i do tej pory mieszkamy.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

Renta z ogólnego stanu zdrowia inwalidy wojennego 1/2 emerytury wypłacanej.

4. Obecny stan zdrowia

Bardzo słaby.

I/1/4

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

Ośrodek zdrowie w Gosdunay
i Szpital Garnisonowy 105 Ławy.

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce / me

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególne sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Mama zmarła 31.XII-96. Nie mogła pracować z powodu uszkodzonego śledziony i syfonu. Sama jak mogła utrzymywała się z pomocy matki dzieci. 6 lat przed śmiercią odszła wyjechała do Niemcy i tam mieszkała. Ma 2 córki i syna. Córka 1952 w pracy w Szpitalu Garnisonowym 105 w Ławach. Syn Andrzej, obecnie jest po operacji serca w Klinice Pochwaliskiej. Dziecko po operacji i było grubego. Rewolwta III grupy. Syn ferzy pracuje jako mechanik w dół. Pełniadach. Nowakowski.

Pożądane załączenie:

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

.....
M. Kotala

Data

20.VI-1997N

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące rektorów

1) Ankieta personalna Młikota Marii z d. Łuniewska
wypełniona własnoręcznie podpisana b.d.

rkopis, oryg. K.1 s. 1-2

2) Ankieta personalna Młikote Marii, z d. Łuniewska, sporządzona
19 I 1985 r. podpisana z zastrzeżeniem do punktu 15 i 17-go
rkopis, oryg. K. 2, s. 3-6

D/3/1

ANKIETA PERSONALNA

1. Nazwisko i imię *Mikota Maria*
2. Imiona rodziców *Edward, Jadwiga*
3. Nazwisko panięskie *Zimiewska*
4. Data i miejsce urodzenia *8 października 1925 r. Zylhere dawne woj. Białostockie*
5. Aktualne miejsce zamieszkania: *Grodzisz*
ulica, nr domu, miejscowość
68-130 Zielona Góra
kod pocztowy, województwo
6. Posiadany stopień wojskowy *Rezerwowa*
7. Stan rodzinny /mężatka, panna, wdowa itp./ *małżonka*
8. Wykształcenie - tytuł naukowy *4 kl. szkoły podstawowej*
9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, datę zwolnienia, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, pełne nazwy jednostek wojskowych *8-10-1943 r. samochodzików 18-XII-1943 roku dla terenach Świsłcu Rada Rezerwowa jako przysięga Grodzisz*
dla terenach Polakich do chwili odmobilizowania, pełniła służbę warty i zastawie, ostatnio przy Rządzie Ilonowop. Spriny iudonogym w Warszawie.
10. Opisać pracę zawodową od 1939 do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane funkcje *do 1940 r. przy radkiewicz, w 1940 do 1943 Anal. prac. leśny szpital przyrodniczy w Zylherze, dla żołnierskiej Rada, w 1943 żołnierska Bat. Robotniczo-rolniczej przy Oj. Rayer sklepowa Anal. przyrodniczej przy Oj. Rayer. 1977 r. kłosa im. wawickiego.*
11. Posiadać funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej *Spółdzielca Rada Zakładowa przy Oj. Rayer od 1974 do 1982 r. Rada Miejskiej Rady Narodowej w Grodzisz*

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe
 Order Krzyża Zasługi ..... Medal za Wyrządzenie
 odznaczenie Głównego ..... Za udział w walce o Berlin
 Medal za udział w walce ..... Krzyż Kawalerski .....
 Radościęcki
 Za podjęcie
 13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty inwalidzkiej, renty
 wyjątkowej ..... od 1.1.1984 r. 6560 zł.
 14. Podać warunki mieszkaniowe, socjalno bytowa ilość izb ..... 105 m²
 dom, jednopokojowy, ...
 15. Jeśli koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie
 walk lub w okresie utrwalania władzy ludowej-krótko opisać -
 można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety
 W czasie pełnienia służby na Pradze w okolicy emi-
 szony wózecz. fabryki. przy samej .....
 dostawał. Artykuły. od czasu kiedy w
 mojej. Przeszedłem z lotu but, moje lekko
 16. Czy koleżanka pragnie wziąć udział w III Zlocie Platorówek gdyby
 był zorganizowany z okazji 40 lecia PKWN w czerwcu lub wrześniu
 1984 r. .... Tak .....
 17. Napisać inne uwagi warte uwzględnienia w planowanym wydawnictwie
 albumowym o Platorówkach - można dołączyć oddzielną relację jako
 załącznik do ankiety .....
 18. Ilość dzieci ich imiona nazwiska jakie posiadają zawody, co robią
 zajmowane funkcje w zakładach pracy i instytucjach - można dołą-
 czyć oddzielną relację do ankiety. ....
 Teresa Sykuta córka - pielęgniarka w SGB 105 Łany.
 Andrzej Sikora syn. prac. fizyczny w Poznaniu
 Jerzy Sikora syn. prac. jako mechanik w SGB
 w Poznaniu

U w a g a: do ankiety dołączyć zdjęcia o wymiarach .....

.....
 podpis wypełniającego
 ankietę

D313 druga antyeta! Uwaga Prawdop. podwójna antyeta (34)

poprowadzić Mikotów?

7 98/45K

ANKIETA PERSONALNA

1. Nazwisko i imię ^{Mikota} Mikota Maria

2. Imiona rodziców: Edward Jadwiga

3. Nazwisko panięskie: Luriewska

4. Data i miejsce urodzenia: 8 października 1925 Łybiec

5. Aktualne miejsce zamieszkania: Gozdnie
ulica, nr domu miejscowość

nr: Ziel. Góra 68-130
kod pocztowy, województwo

6. Posiadany stopień wojskowy: korpowa

7. Stan rodzinny/mężatka, panna, wdowa itp.: mężatka

8. Wykształcenie-tytuł naukowy: 4 R. SA pow. średnie

9. Opisać przebieg służby wojskowej, datę powołania, do jakiej Jednostki, zajmowane funkcje w czasie działań wojennych, datę zwolnienia
powoł. 10. X - 1943 r. Sam. Bat. Polny, Emilii Płatek w czasie służby pełnił funkcję w 1. batal. strzelce - kursie i dystrykcie, wzięta II patrolu i zwolniona zast. dn. 18. XII - 1943 r.

10. Opisać pracę zawodową od 1939r. do chwili obecnej, własne gospodarstwo, zajmowane stanowisko itp
pracowa od 1945 r. w zarobku po zdobyciu awansu w Warszawie w Zakł. Mon. Sp. i t. Nowa jako kierownik podwójnie kierownik, sklepowa i prac. fizyczny w Cmentarzu Budowlanych

11. Wymienić funkcje w pracy społecznej po zwolnieniu z wojska do chwili obecnej:
1. Przewodnik Rady Zap. Polny. Nowa Zap.
2. Świe. Radziecjal. Rady, przy M. M. w Gozdnie

12. Wymienić ważniejsze posiadane odznaczenia państwowe i wojskowe:

Broszony Krzyż Zasługi i Krzyż Kawalerski
Ordeń Srebrnego Gwiazdy i Poprzednie odznaczenia

13. Podać wysokość posiadanej emerytury-renty/~~inwalidzkiej~~,wyjątkowej/

6.840 -

14. Określić warunki mieszkaniowe, socjalno-bytowe /ilość izb/.

2 pokoje i kuchnia własne, łazienka

15. Jeśli Koleżanka posiada ciekawe wydarzenia z okresu wojny w czasie walk, z całego okresu powojennego do chwili obecnej, krótko opisać. Można dołączyć oddzielną relację jako załącznik do ankiety.

N. poprzednie odznaczenia były opisane

16. W miesiącu wrześniu 1985r. planowany jest III Ogólnopolski Zlot Platerówek w Platerówce. Czy Koleżanka pragnie wziąć w nim udział

jak najbardziej

17. Opisać inne uwagi wydarzenia warte uwzględnienia w opracowywanej książce o Platerówkach. Można dołączyć oddzielną relację jako załącznik.

to co miałam do opisać napisałam przed tem

18. Ilość dzieci, ich imiona i nazwiska, jakie posiadają zawody, co robią, zajmowane przez nich funkcje w zakładach pracy i instytucjach. Na temat ten można dołączyć oddzielną relację do ankiety. Mogą również złożyć krótką relację dzieci -wykazując, że ich pozycja społeczna i zawodowa jest wynikiem ~~ich~~ pracy wychowawczej matki ojca. Podać nazwy zakł. pracy.

- 1. Szymka Teresa pielęgniarka w KSO Łapy
- 2. Mikota Aneta pracuje w Centrali Poznań
- Mikota Józefa adwokat w Sądzie Wojewódzkim

Uwaga: do ankiety załączam zdjęcie jak do dow. osobistego oraz inne zdjęcia. Razem sztuk 2...

Zwracać się przeze
Data 19 stycznia 1985

podpis wypełniającej ankietę

Mikota Maria [3] 5

Kuniewska

709/58

do punktu 15-go dalszy ciąg.
Sklepowano ale nikomu o tym nie
opowiadałem w batalionie, bo ku-
ty wymieniłem na nosie, może
się zapomniało, a koleżanka z której
pamiętam patrol mieszkała w
Warszawie i dawno już nie żyje.
Była do Józia Rozpęd.

do punktu 17-go

To jest bardzo ważne moje przeży-
cie a nawet być do wielki wstrząs
dla wszystkich tam obecnych.
Pamiętam wtedy walcę z innymi
Rokoczkami w Państwie. Monopolu
Spinydu Łowym na Parapku
Wierem wtedy epokę tyjmy na
oczekiwaniu słońca tu, tu
umieromej w parady i epikozaj
Narkozaj, przy widoku tmy
świata, dymion i stercion które

17316

dobrze było słyszeć z te listy.
Jeśli wieczorem nie spałyśmy
długo, była wtedy jeszcze z
116) mammi u nas dowódcę por. Małde-
tawek Stanisława.

Rano wczesnie dowiedzieliśmy się
wzrostkiem że u nas pomieranie
robota nie było. Na ten pokój
gdzie spała zawalił się sufit od
bombki. Był Romej jej nadziei
w dalsze życie poierkim trudzie.
Kiedy jej było słychać me
ementarzu Podmowkim nar-
kawa została już wolna.

Milko

Wzrostkiem zoljeie proze ludzie
gdysi z moje otobite i rodamie
pamiestej.

T. 797/USK

Lice

Luniewska Maria

zam. Mikota

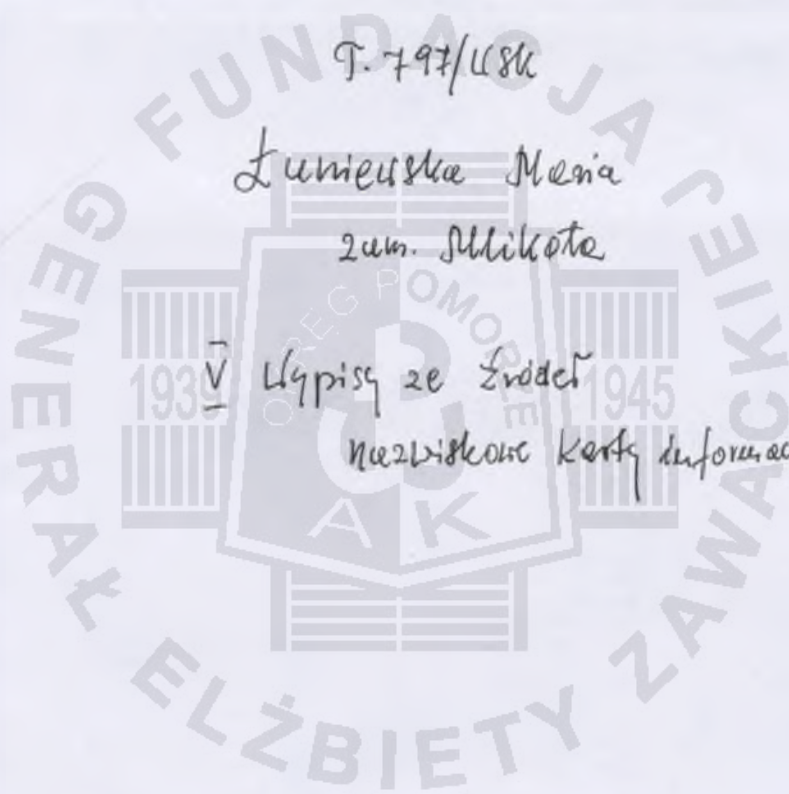
193

V

Wypisy ze Zrodel

1945

niezwykle karty informacyjne

i

T-797

ZSRR-LWP

ZAM. MLIKOTA MARIA

zd. KUNIEWSKA

źródło informacji:

Relacja autorki + *rewo. antykaty*

złożona:

Pomorskie Archiwum

FK

11207 97

87-100 Toruń ul. Wielkie Garbony 2

1

T - 797

Z SRR4LWP

MLIKOTA Maria

z d. Łuniewska

Zródło informacji:

Praca zbiorowa pod red. B. Sydek
Platerówski - wyd. Ossolineum
1988 Wrocław str. 261

I.Kró1/97

ŁUNIEWSKA Maria
zam. Mlikota

Firma Handlowo-Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. (0-56) 686-28-48